

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فسا
دانشکده پزشکی

پایان نامه برای اخذ درجه دکترای پزشکی عمومی

عنوان :

" بررسی اثر درمانی گلنار فارسی در درمان موکوزیت دهانی ناشی از ۵ فلوروراسیل در همستر طلایی "

استاد راهنما :

دکتر مجتبی فرجام

استاد مشاور:

دکتر هیوا علی پناه

دکتر عزیزاله دهقان

نگارش :

سیده پگاه حمیدی

شماره پایان نامه: ۹۳۰۲

مهر ۱۴۰۰

چکیده:

مقدمه: موکوزیت دهانی ناشی از آسیب اپی تیلیال حفره دهان، یک عارضه شایع در بیماران تحت شیمی درمانی تهاجمی میولوبلاستیک و یا پرتودرمانی است. موکوزیت از شایع ترین عوارض جانبی داروی ۵-فلوروراسیل به عنوان یکی از موثرترین دارو های مورد استفاده در شیمی درمانی است. با این وجود راهکار مناسبی برای درمان آن وجود ندارد. در این تحقیق بر آن شدیم که اثر درمانی گلنار فارسی در درمان موکوزیت دهانی ناشی از ۵-فلوروراسیل در همستر طلایی را بررسی کنیم.

روش بررسی: شیمی درمانی با داروی ۵-فلوروراسیل بر روی ۶۰ عدد همستر طلایی انجام شد. روز ۱۲ به عنوان روز تشدید موکوزیت دهانی، درمان با عصاره ی گلنار فارسی شامل ژل موضعی با غلظت های ۵ درصد و ۱۰ درصد و عصاره خوراکی ۱۲۵ mg/kg و ۲۵۰ mg/kg شروع شد. نهایتاً همستر ها در روز های ۱۴ و ۱۷ انجام طرح نمونه گیری شدند و بررسی هیستوپاتولوژی و تست های MDA و MPO بر روی نمونه ها انجام شد.

نتایج: پنج روز درمان با عصاره ی ۱۲۵ mg/kg و ژل ۱۰% بیشترین بهبود بافتی را نسبت به دیگر گروه های درمانی نشان داد. این در حالی است که مقادیر MDA و MPO نیز در گروه های درمان نسبت به کنترل بالاتر بود.

نتیجه گیری: یافته ها نشان می دهند که عصاره و ژل موضعی گلنار فارسی می تواند عوارض پوستی ۵-فلورورواسیل را کاهش دهد؛ درحالی که باعث افزایش سطح مارکرهای استرس اکسیداتیو می شود.

واژگان کلیدی: استرس اکسیداتیو، التهاب، شیمی درمانی، پراکسیداسیون لیپیدی

Abstract

Introduction: Oral mucositis due to epithelial injury of the oral cavity is a common complication in patients undergoing invasive myeloblastic chemotherapy or radiation therapy. Mucositis is one of the common side effects of 5-fluorouracil as one of the most effective therapeutic drugs. However, there is no suitable treatment for it. In this study, we decided to investigate the therapeutic effect of Golnar Farsi in the treatment of oral mucositis caused by 5-fluorouracil in golden hamsters

Material and methods: Chemotherapy with 5-fluorouracil was performed on 60 golden hamsters. Day 12 As a day of intensification of oral mucositis, treatment with Golnar Farsi extract including topical gel with concentrations of 5% and 10% and oral extract of 125 mg/kg and 250 mg/kg was started. Finally, hamsters were sampled on days 14 and 17 and histopathological examination and MDA and MPO tests were performed on the samples.

Results: Five days of treatment with 125 mg /kg extract and 10% gel showed the highest tissue improvement compared to other treatment groups. Also, the levels of MDA and MPO in the treatment groups were higher than the control.

Conclusion: The results show that topical extract and gel of Golnar Farsi can reduce the skin side effects of 5-fluorouracil; While increasing the level of oxidative stress markers.

Key words: Oxidative stress, Inflammation, Chemotherapy, Lipid peroxidation